

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

16. An si quis sumat Indulgentiam plenariam liberetur ab onere implendi pœnitentiam pœnalem à Confessario impositam? Et an hoc intelligi debeat de pœnitentia, quæ non sit præservativa? Ex part. 5. ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

in Aue Maria, visitado la Iglesia, porque con vna misera obra se puede satisfazer à diuersas obligaciones. Sic ille, & alij à me adducti. Et hanc sententiam probabilem esse docet etiam Gobat, *vbi supra, num. 113*, ex qua probabiliter inferit, quo qui habet numismata, quorum alterum Indulgentiis quinque Sanctorum, alterum S. Caroli Borromaei, sit prae-ditum, quoties communicat, oratque pro fidelibus defunctis, potest duas animas liberare è Purgatorio, iuxta opinionem Henriquez & aliorum. Et si ille dies, quo communicat fit Dominica Communionis Generalis, liberabit, tertiam animam. Deinde Sacerdos habens numisma affectum tam Indulgentiis quinque Sanctorum, quam extraordinariis ab Urbano VIII. concessis liberat, iuxta eandem opinionem Henriquez, tres animas è Purgatorio; quando sacrum facit in solemnibus festiuitatibus recensitis in breui. Postremum, qui in festo gloriosi Patriarchae Ignatii pro Indulgentia tunc lucranda communicat, potest statim biduo post, idest secundo Augusti, obtinere Indulgentiam plenariam in festo Portiunculae ab ipso Christo Domino, Seraphico Patri Francisco concessam, esto non iterum communicet, aut confiteatur si non sit sibi conscius peccati mortalis.

4. Nec deseram hic etiam apponere id, quod obseruat Gobat *part. 2. cap. 28. q. 72. num. 513*, quod quoties Sacerdos habens secum imaginem, Medallium &c. affectum Indulgentiis quinque Sanctorum, sacrificat in Altari priuilegiato; primam ratione Altaris Priuilegiati; secundam ratione concessionis, qua fit expressè in §. 1. Indulgentiarum quinque Sanctorum, tertiam ratione concessionis qua fit §. 13. earundem Indulgentiarum; nam illic dicitur, omnes indulgentias, ea formula seu breui concessas, posse applicari per modum suffragij animabus Purgatorij: ergo Indulgentiam plenariam, quam sibi ipsi potest sacrificans acquirere iuxta *cit. §. 1.* poterit per modum suffragij applicare tertiae animae. Quod si habeat insuper Indulgentias extraordinarias ab Urbano VIII. concessas, faciatque sacrum aliquo ex diebus in formula harum Indulgentiarum nominatis, poterit secundum sententiam superius allatam ex Lezana, & aliis contra Pasqualigum & alios; poterit inquam quartam animam illis poenis eximere, & quintam, si praeterea adhuc habeat Indulgentias S. Caroli iuxta §. 17. illarum Indulgentiarum. Et ideò hæc aded particularia commemoro, quia non dubito, quin multi has doctrinas in vsum redigerent, si nosset esse probabiles. Ita Gobat. Vide etiam Quintanaduenciam, in *Theolog. Moral. tom. 1. in Append. tract. 9. dub. 6. num. 8.* vbi me citato vtramque sententiam ex dictis tamquam probabilem adducit.

RESOL. XV.

Qua Indulgentia largitur per dies, & annos, quomodo intelligenda est? Ex p. 5. tr. 12. Ref. 39.

§. 1. **S**uppono contra Cordubam *lib. 5. de Indulg. quest. 32.* & alios non esse intelligendos de diebus & annis Purgatorij, videlicet vt tot anni ex Poena Purgatorij remittantur, quot in Indulgentia exprimuntur, sed per dies, & annos intelliguntur dies & anni poenitentiae praesentis vitae. Hinc si alicui esset imposita poenitentia vt ieiunet 40. diebus siue continuando siue interpolando, si iste lucrabitur Indulgentiam 40. dierum, erit absolutus ab illa poenitentia. Hinc si alicui daretur poenitentia vt per annum ieiunet vel se disciplinet qualibet sexta feria, & sic in toto anno, essent 52. dies, si iuste lucrabitur Indulgentiam 52. dierum, absoluetur ab illa poenitentia actuali. Hinc si alicui

data est poenitentia vt ieiunet per duos annos alternis diebus, id est, vna die sic, altera vero non, & sic consequenter faceret vnum annum continuum, tunc lucrando vnum annum continuum Indulgentiae, absolutus erit ab illo vinculo, quia intentio imponentis est, vt ille ieiunet per dies 365. Et hæc omnia docet Faustus *de Indulg. lib. 2. quest. 153. & 155.* cui addit Hieronymum Rodriguez *in compend. q. regul. ref. 77. num. 85.* vbi sic ait: Indulgentia tot dierum, vel annorum intelligitur primò & principaliter de diebus & annis huius vitae, & de poenitentis in hoc saeculo iniunctis, vel iniungendis, & secundariò de poenis Purgatorij respondentibus in tanto, vt maiori, aut minori tempore illis annis, & poenitentis huius vitae. Itaque tantum poenarum in Purgatorio remittitur per Indulgentiam tot dierum & annorum poenitentiae, ac remissionis de iniunctis sine limitatione datam, quantum remitteretur, si poenitens in hac vita sufficienter poenitentiam egisset illis diebus, aut annis, quibus secundum legem & iustitiam Dei ac Canones Ecclesiae poenitere deberet. Ita ille. Sed circa praesentem quaestionem ne deseras videre Iacobum Granadum *in 3. part. de Sacram. contr. 12. tractat. 1. disputat. 3. numero 1. & seq. & Villalobum in summa, tom. 1. tract. 16. diff. 9. num. 6. & 7.*

RESOL. XVI.

An si quis sumat Indulgentiam plenariam liberetur ab onere implendi poenitentiam poenalem à Confessione impositam?

Et an hoc intelligi debeat de poenitentia, qua non sit praeseruatua? Ex p. 5. tr. 12. Ref. 3.

§. 1. **A**liter quam alij, philosophatus est circa praesentem quaestionem insignis Theologus Societatis, Iesu Gregor. de Valent. & idem negatiuum sententiam mordicus tenet *tom. 4. disp. 7. quest. 20. punct. 3. §. sunt autem.* Primò, quia obligatio implendi poenitentiam est iuris diuini, vt constat ex Trident. *sess. 14. cap. 3.* dicente, satisfactioem pro vt est in poenitentia requirit ad integritatem Sacramenti ex diuina institutione. Ita Summus Pontifex non potest abrogare ius diuinum, ergo nec relaxare poenitentiam à Confessione impositam. Confirmatur quia satisfactio poenitentis pertinet ad integritatem confessionis. Ergo, Deinde, si contraria sententia vera esset, nunquam tenerent homines adimplere poenitentiam, sed posset consequi Indulgentiam aliquam loco illius, cum innumeræ suppetant id, quod non reputare absurdum, mihi videtur, ait Valentia, absurdissimum. Cæteras rationes penes ipsum videbis, & ita nouissimè hanc opinionem docet etiam Andreas Duallius *in part. 2. D. Thomae tract. de Indulg. quest. unica art. 8.* ad illum, & non pigebit. Vide etiam Nugnum *in addit. ad 3. part. q. 15. art. 1.*

2. Verum non est recedendum ab affirmatiua sententia asserente effectum Indulgentiae esse liberare hominem ab obligatione implendi poenitentiam iniunctam à Confessione. Et ita docent communiter Doctores, quos ad fatietatem nominatim contra Valentiam adducit Tannerus *in Theolog. Scholast. tom. 4. disput. 6. qu. 8. dub. 4. numero 76.* & Iacobus Granadus *in 3. part. de Sacram. contron. 12. tractat. 1. disputat. 4. numero 5.* Faustus *de Indulg. lib. 2. quest. 153. & Ludouicus à Cruz in Bulla Cruz. disput. 1. c. 8. dub. 1. num. 15.* & debet intelligi de poenitentia, quae non sit praeseruatua. Ratio est, quia licet inungere aliquam satisfactioem, seu poenitentiam, & illam implere, sit ex iure diuino, & propterea nullus praeter ipsum Deum videatur in ea re dispensare posse. Verum

Verum quod penitentia sit hæc, aut illa, vel sit maior, aut minor, pendet ex Confessarij arbitrio, vt certum est, & habetur in iure, ac proinde præceptum, quo determinata penitentia iniungitur, Ecclesiasticum & humanum est, ergo Pontifex potest illud abrogare, præsertim quando concedit Indulgentias commutando penitentias Confessarij in illud pium opus, quo quis disponitur ad Indulgentiam consequendam, & supponitur ad satisfactionem, quod deest.

Unde patet responsio ad primum argumentum, quod pro sua sententia adducebat Valentia. Ad secundum argumentum de absurdo respondeo cum Granado supra, quod si semper inueniri posset Indulgentia omnino plenaria, aut quæ ab iniunctis penitentis absolueret, semper posset homo liberari ab obligatione implendi penitentiam à Confessario impostam. Nec id absurdum est. Sed ab Ecclesia concessum, nec tenetur homo exequi semper id, quo reddatur certitudo de remissione, fat enim est si probabiliter id sibi persuadeat, sicut sibi persuadere potest se consecutum Indulgentiam, & ideo ad penitentias à Confessario iniunctas non amplius teneri, est tamen optimæ consilium eas etiam implere, & tenentur si sunt preferentiæ.

RESOL. XVII.

De supra hominum multitudine Ecclesiam ingredi non potest, sufficit foris orationem infundere, ad lucrandam Indulgentiam?

Et an in huiusmodi concessione adiunctum etiam Cæmestrium nomine Ecclesia comprehendatur? Ex p. 5. tr. 12. Refol. 19.

Respondeo affirmatiuè cum Layman l. 5. tr. 7. cap. 3. num. 9. & aliis, quia moraliter rem æstimando in tali casu tales Ecclesiam visitant, quando præsentiam exhibent suam, quatenus possunt. Et nota in eiusmodi concessione etiam adiunctum cæmestrium nomine Ecclesie comprehenditur, quia in fauorabilibus verbis late sunt interpretanda. Vide etiam Ioannem Prepositum in 3. part. D. Thom. q. 14. de Indulg. dub. 10. & Philippum de la Cruz in thes. Eccles. tract. 1. §. 6. num. 4. Ludouicum de la Cruz in Bulla Cruciatæ cap. 8. dub. 23. n. 5. & alios penes ipsum cum aliis, quos egoiple citauit in 1. part. tr. 11. refol. 103.

RESOL. XVIII.

De sufficiat intentio habitualis ad lucrandas Indulgentias? Quod est querere, an satis sit ad lucrandam Indulgentiam, opera iniuncta præstare, etiam si quis ignoret Indulgentiam facientibus illa opera concessam esse? Ex p. 5. tract. 12. Refol. 6.

Negatiuè respondet Leo de Iubileo p. 2. n. 135. Corduba de Indulgent. q. 25. Vega in summ. mario Papæ, & alij, quia non videtur esse talis intentio, non videtur sufficere, ita neque ad lucrandam Indulgentiam.

Mibi verò satis probabilis videtur opinio affirmatiua, pro qua in 4. part. tract. 4. refolut. 24. adduxi Portel, cui nunc addo Sanctarellam de Iubil. c. 15. dub. 4. & Layman in Theolog. moral. lib. 5. tract. 7. cap. 6. n. 5. qui citat Salas, & ratio est, quia non est existimandum Summum Pontificem in lucrante Indulgentiam exigere actualem intentionem, quia nec natura Indulgentiæ id necessario postulat, nec verba concessionis id significant, cum solam dicatur Indulgentiam, v. gr.

plenariam consequendam fore à fidelibus, qui tali die Ecclesiam piè visitauerint, id totum autem sit, et si quis actualem intentionem non habeat Indulgentias lucrandi, ergo, &c. Et ita hanc sententiam tenet etiam Villalobos, in summ. tom. 1. tract. 26. difficult. 3. n. 9. vbi sic ait: [Y digomas, que aunque no tuuiesse intencion de ganarla, quando entra en la Iglesia; parece que bastaria que despues del acto, sabiendo que auia Indulgentia, lo ratificasse en orden à esse fin.] Sic ille.

RESOL. XIX.

An existens in gratia, si ad tria signa Campana post solis occasum recitet Ave Maria, cum vers. Angelus Domini, &c. & Verbum caro factum est, lucretur Indulgentiam concedi solitam; ignorans tamen tunc talem Indulgentiam concedi; quod est querere, an lucreturus Indulgentiam debeat habere intentionem actualem, vel virtualem eam lucrandi, quando facit opera iniuncta pro illa lucranda?

Idem dicendum est, si in aliqua Ecclesia est vna Indulgentia concessa intranti illam, & ibi certis vicibus dicenti Pater noster, & Ave Maria, vel quid simile, si aliquis existens in gratia intrauit Ecclesiam, recitauit Orationes iniunctas, sed ignorauit ibi talem Indulgentiam illo die concedi, an hoc non obstante, lucretur supra dictam Indulgentiam? Ex part. 4. tractatu. 4. & Misc. Refol. 24.

Suppono tanquam certum Adrianum I V. talem Indulgentiam concessisse non solum pro Regularibus, sed etiam pro omnibus Christi fidelibus, vt inter alios docet Hieronymus Rodriq. in compend. quest. Regular. refol. 77. n. 51. iuncto num. 17. Difficultas veto est, an seculares illam lucretur, qui existentes in gratia recitant dictas Ave Maria, modo quo supra, nescientes tamen in tali recitatione gaudere indulgentia? & videtur negatiuè respondendum, ex doctrina Aegydi de Trullench in Bull. Cruciatæ l. 1. §. 6. dub. 2. n. 5. Emmanuelis Rodriguez in eadem Bulla §. 8. n. 9. & aliorum asserentium, quod lucreturus indulgentiam debet habere intentionem actualem, vel virtualem eam lucrandi, quando facit opera iniuncta pro illa lucranda. Sed in nostro casu recitans suprascriptas Ave Maria, non habet intentionem neque actualem, neque virtualem, quia nescit in tali recitatione concedi Indulgentiam plenariam; ergo necessariò sequitur illam non lucrari.

His tamen non obstantibus affirmatiuam sententiam docet Laurentius Portel in addit. ad dubia Regularia, ver. Indulgentia, num. 7. quia vnumquodque opus nostrum factum in gratia maximè pœnosum, vltra portionem gratiæ, quam meretur, meretur etiam certam satisfactionem pro pena debita in Purgatorio, et Theologi fatentur: at tale opus meritorium meretur hanc certam portionem satisfactionis pro penis, etiam si operans meritoriè, neque actu neque virtualiter intendat talem satisfactionem quando actu operatur, imò multi & ferè omnes seculares id ignorant. Ergo cum Indulgentia suppleat nostra opera satisfactoria circa eandem pœnam Purgatorij, habeatque eandem conditionem, vt scilicet opus iniunctum & factum pro Indulgentia acquirat portionem illam satisfactionis, etiam si is qui facit tale opus iniunctum nihil cogitet, neque sciat, neque intendat de tali Indulgentia. Et confirmatur, quia subrogatum habet naturam, quam habet illud, pro quo subrogatur; ergo si opus meritorium factum in gratia, meretur portionem satisfactionis absque eo, quod operans illud intendat, & cogitet, vel sciat, faciens opus iniunctum pro Indulgentia (quod opus fit loco operis meritorij,